

Samfundsfag A

August 2018

Stimer og strømme

2. del:

Kl. 10.00-15.00

Sygeeksamenssæt

Stimer og strømme

Opgavernes spørgsmål *med* bilag.

Dette opgavesæt består af en fællesdel og to delopgaver.

Fællesdelens to spørgsmål (*1a og 1b*) skal **begge** besvares.

Af de to delopgaver (*A og B*) skal du vælge **én** til besvarelse.

Ved bedømmelsen af besvarelsen vejer alle 3 spørgsmål (*spørgsmål 1, 2 og 3*) lige meget.

Det betyder, at fællesdelen (*samlet*) vejer cirka $1/3$ og delopgaven cirka $2/3$.

Fællesdel

Besvarelsene af opgaverne 1 a og 1 b må samlet maksimalt fylde 700 ord.

1 a. **Hvad kan der udledes af tabel 1 om udviklingen i antal indvandrere og befolkning i landene?**

Besvarelsen skal understøttes af relevante beregninger og viden om globalisering.

Tabel 1. Antal indvandrere¹ og befolkning i alt i udvalgte lande 1995-2015.

		1995	2000	2005	2010	2015
Danmark	Antal indvandrere	63187	52915	52458	68282	88221
	Befolkning i alt	5215718	5330020	5411405	5534738	5659715
Færøerne	Antal indvandrere	1689	1830	1218	1414	1495
	Befolkning i alt	43643	45343	48303	48494	48638
Grønland	Antal indvandrere	2236	2794	2514	2491	2186
	Befolkning i alt	55732	56124	56969	56452	55983
Island	Antal indvandrere	2867	5203	7773	5625	7461
	Befolkning i alt	266786	279049	293577	317630	329100

Nordisk statistikbank. Juli 2016.

¹ Personer, der har fået opholds- eller arbejdstilladelse på mindst tre måneder

Fællesdel

- 1 b. **Argumenter ud fra et konkurrencedemokratisk synspunkt imod IA's syn på en folkeafstemning om uranudvinding, som det kommer til udtryk i nedenstående citat.**

Aqqaluaq B. Egede (IA)

Man kan ikke komme udenom folkeafstemning om uran

www.ia.gl. 5. februar 2016. Uddrag.

Det er klart for alle, at landets næststørste parti, Inuit Ataqatigiit, siger nej tak til uranudvinding i Grønland. Men vi anerkender, at der er meget delte meninger om dette. Vi mener, at uranspørgsmålet handler om meget andet end partipolitik. Vi tror at der er folk, der har stemt på os, som ikke nødvendigvis er imod uranudvinding. Og vi tror at der er folk der har stemt på Siumut, som er imod uranudvinding. Derfor kan man ikke bruge et valg til Inatsisartut, som erstatning for en folkeafstemning om uran.

Vi takker derfor Atassut, for at fremsætte ønsket om en folkeafstemning. Inuit Ataqatigiit mener at uran-spørgsmålet er så afgørende, at folket bør høres. Vi mener, at folket er i stand til at forholde sig til dette komplekse² emne. Vi mener ikke, at det er rimeligt, at et snævert³ flertal og mineindustrien træffer så vigtig en afgørelse hen over hovedet på folket.

Inuit Ataqatigiit er imod uranudvinding – men vi ønsker at høre folkets røst⁴ gennem en folkeafstemning og vi vil respektere denne afgørelse. Vi mener at dette er et fair politisk kompromis som kan skabe ro om dette kontroversielle⁵ emne. Lige nu er uranspørgsmålet et emne der deler folk og skaber splid. Denne uro vil ikke blive mindsket hvis der åbner en uranmine. Derfor er der brug for at spørge folket.

2 komplekse: *består af mange dele*

3 snævert: *smalt*

4 røst: *stemme*

5 kontroversielle: *som på afgørende punkter adskiller sig fra normen eller det almindeligt accepterede, og som derfor kan virke provokerende*

Delopgave:

Delopgave A: Migration

2. Sammenlign de syn på udefrakommende arbejdskraft, som det fremgår af bilag A1, A2 og A3.

I sammenligningen skal du anvende viden om politiske grundholdninger.

3. Diskutér, hvorvidt det er ønskeligt og muligt at fremme integrationen af udefrakommende arbejdskraft ad politisk vej.

I diskussionen skal du tage udgangspunkt i bilag A4 og anvende viden om kulturelle mønstre.

Kalistat Lund og Múte Bourup Egede (IA)

Beslutningsforslag vedrørende brug af lokal arbejdskraft på grønlandske arbejdspladser

Inatsisartut marts 2016. Uddrag.

Begrundelse: Vi må se at få aflivet myten⁶ om uopnåeligheden af selv at kunne været i stand til at styre vort land, som bl.a. også er skabt af os selv, på baggrund af vores egen nedvurdering af vores evner. Hvis landets funktionalitet⁷ kun kan fungere ved brug af udefrakommende arbejdskraft, så må vi tage det skridt her og nu.

Det kan nemlig ikke være rigtigt at der f.eks. ikke sættes spørgsmålstejn ved at det offentlige har samme fremgangsmåde i deres serviceydelser og arbejde for samfundet, uden at kigge på en evt. minimering⁸ af dette organ⁹, selvom alle ved at de som kommer og arbejder her, i gennemsnittet, på baggrund af deres ringe viden om landets forhold, at de knap er her, og blot rejser igen efter kort tid, og kun har begrænset af give fra sig under opholdet.

Hvis vi er et folk som har et selvstyre, må målsætningen nu være at service og arbejdet for samfundet udføres fuldt ud af de lokale, og hvis ikke vi kan opnå dette, så må vi have sat os et mål om selvstændighed, som vi ikke kan opnå, og som vi ikke kan bære fuldt ud, og vil derved ikke komme nærmere målsætningen om et selvstændigt land og samfund.

Brug af mere lokal arbejdskraft vil gavne økonomien da de ikke skal hjem til deres eget land efter jobbets ophør. Mere lokal arbejdskraft har også allerede stort kendskab til grønlandske forhold og sprog og mindre tilpasningstid. Det vil spare samfundet penge og erfaring.

6 myte: en forestilling, der er kritikløst og bredt accepteret, ofte fejlagtigt

7 funktionalitet: det, at noget fungerer

8 minimering: at gøre noget så lille som muligt

9 organ: institution

Justus Hansen (D)

Beslutningsforslag vedrørende brug af lokal arbejdskraft på grønlandske arbejdspladser

Inatsisartut marts 2016. Uddrag.

Lad mig starte med at fastslå, at vi fra Demokraterne er helt enige i, at flest mulige arbejdspladser i vort land skal besættes med lokal arbejdskraft. Vi er i lighed med Naalakkersuisut tilfredse med, at en ny undersøgelse viser, at flere og flere grønlandsk-fødte får de jobs, som findes i det offentlige, også de jobs, som kræver længerevarende uddannelse. Det er en god nyhed.

Når det er sagt, så vil jeg sige, at begrundelsen for dette forslag gør mig ked af det. Inuit Ataatigiit viser med deres argumenter et menneskesyn, som jeg slet ikke kan tilslutte mig. Jeg er skuffet over Inuit Ataatigiit. Inuit Ataatigiit skriver blandt andet, at de mennesker der kommer her til landet har ringe viden om landets forhold, at de rejser igen efter kort tid og at de kun har begrænset at give fra sig under opholdet.

Undskyld mig; men hvad i alverden er det for en grov nedvurdering af de mennesker, der hver dag står op og passer deres arbejde for at bidrage til, at vort samfund fungerer?

Demokraterne vil derfor gerne benytte lejligheden til at takke alle udefrakommende, hvad enten det er danskere, færingere, islændinge, filippinere eller noget helt femte. Tusind tak fordi I er med til at bidrage til det grønlandske samfund, hvad enten det er i kort eller lang tid. Vi er kede af, at I skal udsættes for grove og menneskeligt nedvurderende kommentarer a la¹⁰ det vi her hører fra Inuit Ataatigiit. Det hører ingen steder hjemme.

¹⁰ a la: i lighed med

Per Rosing-Petersen (PN)

Forslag om at Naalakkersuisut skal udarbejde redegørelse om integration

Inatsisartut marts 2015. Uddrag.

Vi har før haft debatter i Inatsisartut med mere integration som overskrift, og vi har vedtaget forslag. Desværre ved man nok ikke så meget om, hvorledes dette har haft sin virkning i dag.

Det skal dog være et reelt grundlag for at vide, hvem der er målgruppen – og det er, at det er de udefra kommende, der skal integreres mere. Ud af Grønlands befolkning på cirka 56.000, er de cirka 7.000, der har bosat sig/opholder sig midlertidigt, og deraf er der cirka 1.000 mennesker, der ikke er danskere.

Jeg vender lige tilbage til de danske igen, idet der for nylig blandt andet blev oplyst, at en tilkaldt embedsmand opholder sig her i landet i 18 måneder i gennemsnit, og efter pålidelige kilder er det blevet bekræftet, at det nu er sådan, at det er ændret fra 18 måneder til kun 13 måneder i gennemsnit. Er opholdstiden for de cirka 6.000 embedsmænd virkelig så kort her i landet? Vi er nødt til at spørge sådan, hvis vi vil efterstræbe integration, der kan betale sig.

Når jeg skal tage mig selv som eksempel, har jeg lært det islandske sprog uden at vide integrationspolitikken i Island og jeg har nu yderligere lært det franske sprog mere, og det var på egen vilje. Jeg har for eksempel flere nære franske venner, der uden besvær kan bruge det grønlandske sprog. Grunden til at jeg får dette emne på bane er, at hvor der er vilje kan ting lade sig gøre, og det i sig selv viser stor respekt.

I den forbindelse vil vi fra Partii Naleraq sige – at enhver, der med respekt for befolkningens identitet og opholder sig her, og viser vilje til at lære om vores kultur og vort sprog blot efter to til tre år har lært sig sproget, og det har sin grund i, at man ikke behøver lovgivning, men derimod har sin grund i respekt.

Hvis jeg skal tage mig selv som eksempel, plejer jeg at sige, hvis jeg flytter til et andet land og hvis jeg ikke har lært dette lands sprog og ikke kan tale det inden for to til tre år,

fortsættes➔

... Bilag A3

vil jeg vise tydeligt, at jeg ikke haft respekt, og hvis jeg kan kræve det af mig selv, er det muligt, at man kan kræve det af andre.

Vi skal fra Partii Naleraq kraftigt efterlyse, at der fra de, der har bosat sig eller midlertidigt opholder sig i landet, vises respekt for vores identitet og dermed også vort sprog.

Det er på tide, at vi tydeligt kræver noget fra de, der har bosat sig her, idet det er dem, der skal tilpasse sig, og ikke længere os, der skal tilpasse os til dem!

Grønlands Erhverv

Bemærkninger til Integrationsredegørelsen

30. november 2015. Uddrag.

Grønlands Erhverv har ikke et generelt kendskab til de tiltag de enkelte virksomheder yder¹¹ i form af integration af nye medarbejdere. Enkelte virksomheder har lavet mapper til nye medarbejdere, hvoraf det fremgår generelle oplysninger i forhold til at komme her til land.

Langt de fleste virksomheder sikrer integrationen via mundtlig formidling¹², som selvfølgelig vil være forskellige fra virksomhed til virksomhed.

GE anser det ikke rimeligt, at enkeltsprogede lokale sidestilles i betænkningen til integrationstiltag. Rigtig mange enkeltsprogede anser sig selv som fuldt integrerede, da de er født og opvokset her i landet. Det er ikke rimeligt, at de omfattes af integrationsredegørelse. Derimod bør herboende enkeltsprogede, som er flyttet til landet, være omfattet af integrationsredegørelsen.

Generelt set er det GE's opfattelse, at selvstyret ikke skal bruge ressourcer på en integrationslov. Lovgivning i sig selv ændrer intet. Hvis selvstyret vil gøre noget ved integrationen, for derved at sikre at medarbejdere fastholdes i længere tid, bør der iværksættes¹³ nogle bedre tilbud til ny ankomne. Herunder en politik som værdsætter, at nye medarbejdere ønsker at arbejde her i landet.

Det er GE's vurdering, at gode konkrete tiltag til gavn for hele samfundet vil give større effekt/værdi end en lovgivning om integration.

11 yder: *giver*

12 mundtlig formidling: *viderebringe information ved at sige den mundtligt*

13 iværksættes: *sætte aktiviteter i gang*

Delopgave:

Delopgave B: Fiskeri

2. Undersøg, hvad der af materialet i bilag B1 kan udledes om fiskeriets betydning for Grønlands økonomi.

Undersøgelsen skal understøttes af relevante beregninger, og du skal anvende viden om økonomiske sammenhænge.

3. Du er økonomisk-politisk rådgiver for Naalakkersuisoq for Finanser og Skatter, Aqqaq B. Egede (IA).

Skriv et notat, der indeholder en fagligt begrundet strategi for, hvordan Grønland får en mere bæredygtig økonomi.

I notatet skal du tage udgangspunkt i bilag B2, og du skal anvende viden om økonomisk politik.

Bilag B1

Figur 1. Fisk og fiskevarers andel af den samlede grønlandske eksport 1994-2017. Procent.

Kilde: Grønlands Statistik.

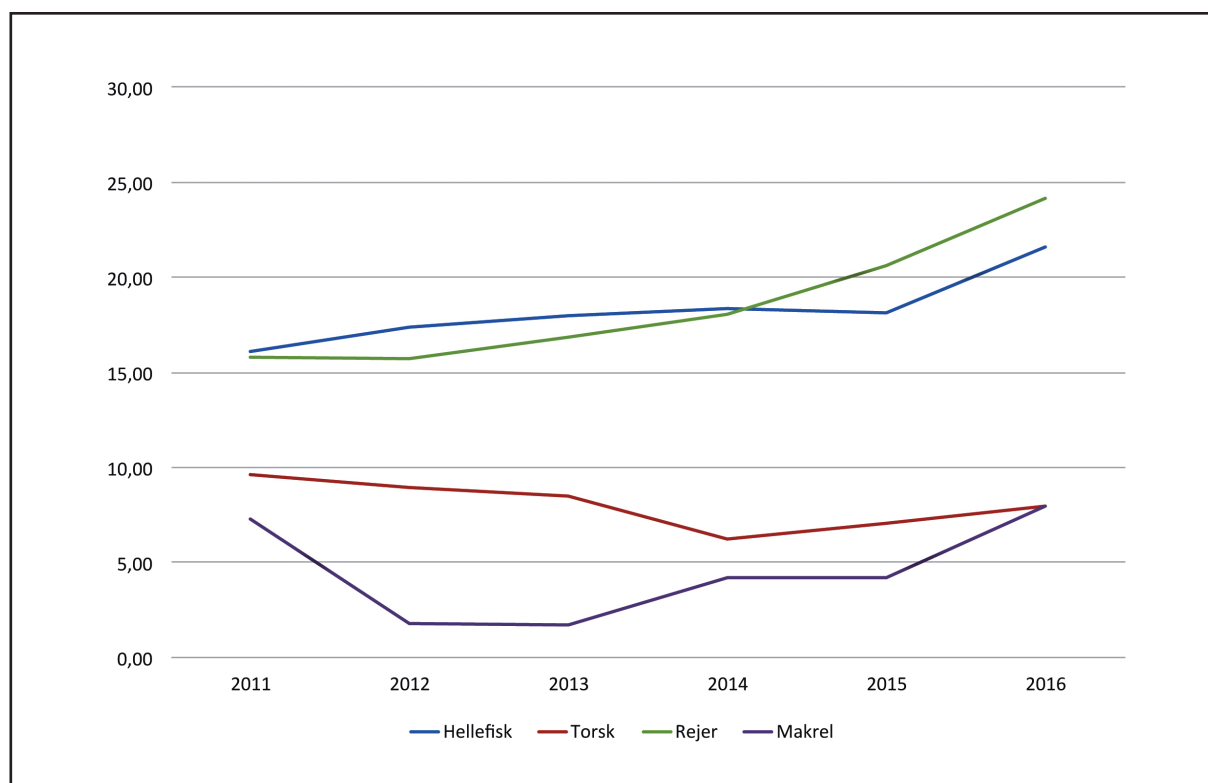
fortsættes➔

Tabel 1. Fangst af de vigtigste fiskearter i Grønland 2011-2016. Ton.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Hellefisk	11415	11793	9475	7289	9636	7588
Torsk	8628	10606	10700	10253	12599	15999
Rejer	60044	44960	32680	37041	32978	35669
Makrel	296	5219	52797	78670	30685	35827

Kilde: Grønlands Statistik.

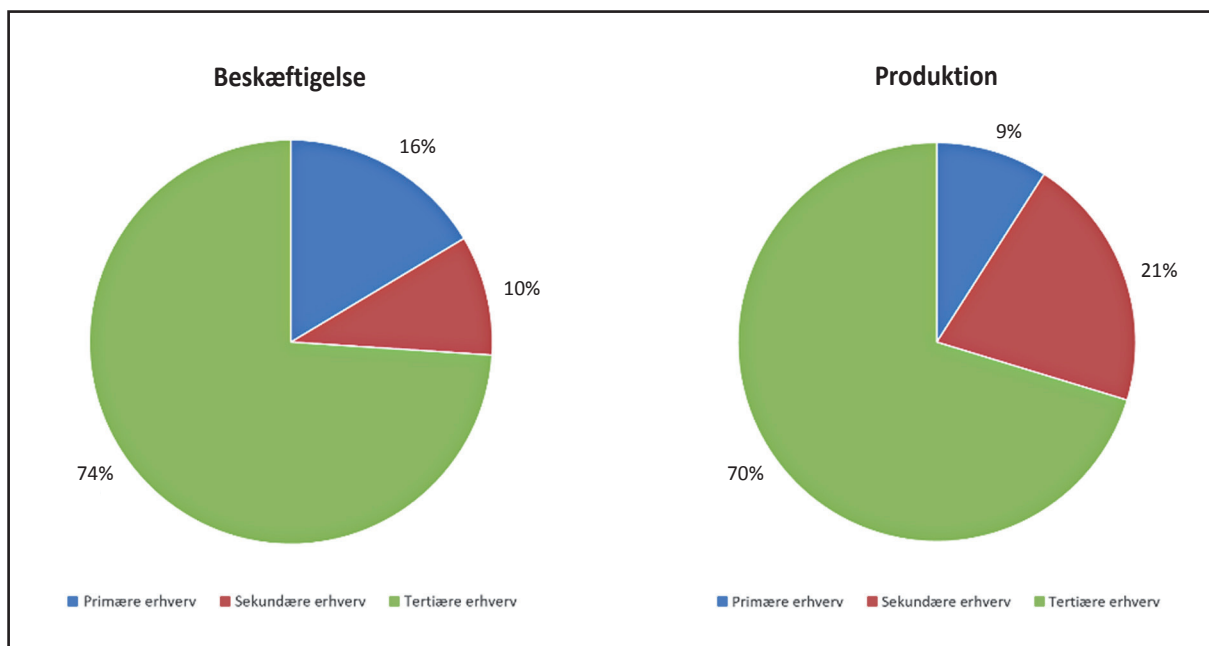
Figur 2. Priser på vigtigste fiskearter i Grønland 2011-2016. Kroner.

Kilde: Grønlands Statistik.

fortsættes➔

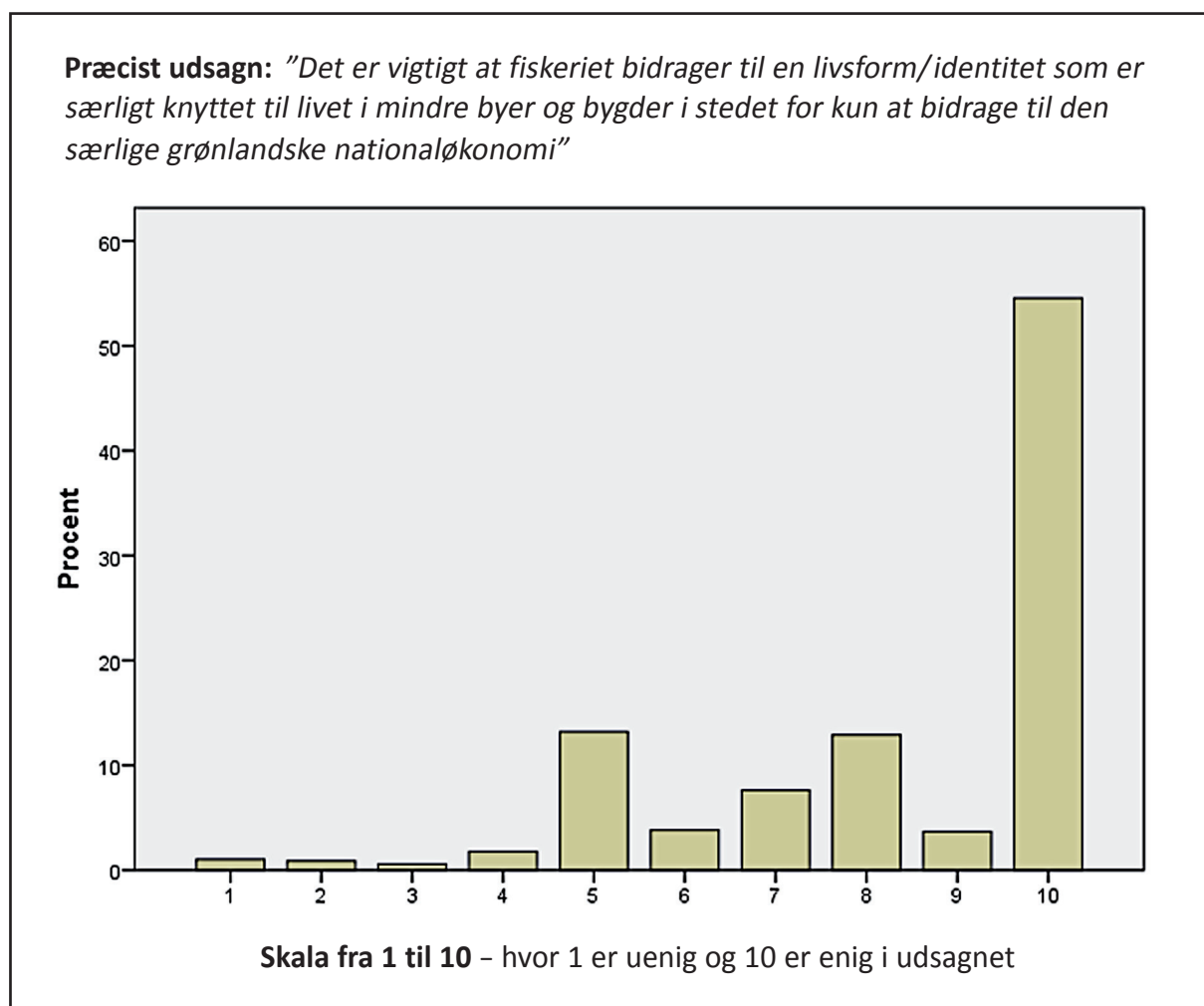
Figur 3 og 4: Beskæftigelse og produktion i Grønland fordelt på hovederhverv 2015. Procent.

Kilde: Grønlands Statistik.

fortsættes▶

Figur 5: Holdning til fiskeri som livsform/ identitet eller som bidrag til nationaløkonomien.

N= 689. Telefonisk spørgeskemaundersøgelse jan. - feb. 2016
blandt et bredt udsnit af befolkningen

Kilde: HS Analyse for Rikke Becker Jacobsen:
"Befolkningens holdninger til fiskeriets rolle i det grønlandske samfund",
Aalborg Universitet 2017.

Naturen betaler fremgang i Grønland, advarer græsrodde¹⁴

Ritzaus Bureau. Maj 2017. Uddrag.

Den økonomiske vækst i Grønland risikerer at ske på naturens bekostning. Fiskekvoter er for høje, mener WWF.

Som noget nyt er der voksende økonomisk vækst i Grønland. Men fremgangen risikerer at blive betalt med et voldsomt overtræk på naturkontoen, frygter WWF Verdensnaturfonden.

Årsagen er, at regeringen i Nuuk har fastsat meget høje fangstkvoter i 2017 på to af de vigtige arter i det grønlandske fiskeri, hellefisk og torsk.

Det er i klar modstrid med anbefalingerne fra biologerne i Grønlands Naturinstitut.

- Når nu fiskeriet er så supervigtigt for Grønland, giver det rigtig god mening, at de anlægger en mere forsigtig tilgang til de få ressourcer, de har, siger John Nordbo, chef for Klima og Arktis i WWF.

- Vi forstår godt, at Grønland er presset på økonomien. Men der er reelt ikke udsigt til det mineeventyr, som Grønland drømte om for få år siden, så det gælder virkelig om at passe på den ressource, der er, siger John Nordbo.

¹⁴ græsrodde: græsrodsbevægelser

NAALAKKERSUISUT

GOVERNMENT OF GREENLAND

Naqinneqarfia: Ilinniartitaanermut Aqutsisoqarfik • Tryk: Uddannelsesstyrelsen